

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

Kodeks ponašanja za visoke dužnosnike ESB-a

(2022/C 478/03)

UPRAVNO VIJEĆE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE,

budući da:

- (1) Kao institucija Europske unije (EU), Europska središnja banka (ESB) dužna je služiti javnom interesu i osigurati najviše standarde integriteta. ESB stoga stavlja odgovornost, transparentnost i najviše etičke standarde u središte svojeg pristupa korporativnom upravljanju. Pridržavanje ovih načela ključni je element vjerodostojnosti ESB-a i od vitalnog je značaja za osiguranje povjerenja europskih građana.
- (2) Profesionalna etika i visoki standardi ponašanja koje treće strane imaju pravo očekivati od ESB-a i njegovih visokih dužnosnika priznati su od njegova osnivanja kao ključni preduvjeti za očuvanje ugleda ESB-a.
- (3) Nakon donošenja izvornog Kodeksa ponašanja ESB-a u 2001 ⁽¹⁾., donesen je poseban Kodeks ponašanja za članove Upravnog vijeća u 2002 ⁽²⁾., koji je revidiran u 2006 ⁽³⁾.. Potom su uslijedili Dopunski kodeks etičkih kriterija za članove Izvršnog odbora koji je donesen u 2006 ⁽⁴⁾. i revidiran u 2010 ⁽⁵⁾.
- (4) U svjetlu uspostavljanja jedinstvenog nadzornog mehanizma (engl. *Single Supervisory Mechanism, SSM*) u skladu s Uredbom Vijeća (EU) br. 1024/2013 ⁽⁶⁾ kojim su ESB-u povjerene određene zadaće u vezi s bonitetnim nadzorom kreditnih institucija, donesen je u 2014. i Kodeks ponašanja za članove Nadzornog odbora ⁽⁷⁾.
- (5) Osim toga, ESB je, s učinkom od siječnja 2015., uveo poboljšani etički okvir koji se primjenjuje na članove osoblja ⁽⁸⁾ te je osnovao Službu za usklađenost s propisima i upravljanje i Odbor za etiku na visokoj razini ⁽⁹⁾ koji ima zadatak savjetovati članove tijela ESB-a na visokoj razini o različitim kodeksima ponašanja koji se na njih primjenjuju na dosljedan način.

⁽¹⁾ Kodeks ponašanja Europske središnje banke (SL C 76, 8.3.2001., str. 12.).

⁽²⁾ Kodeks ponašanja za članove Upravnog vijeća Europske središnje banke (SL C 123, 24.5.2002., str. 9.).

⁽³⁾ Memorandum o razumijevanju o izmjeni Memoranduma o razumijevanju o Kodeksu ponašanja za članove Upravnog vijeća (SL C 10, 16.1.2007., str. 6.).

⁽⁴⁾ Dopunski kodeks etičkih kriterija za članove Izvršnog odbora Europske središnje banke (SL C 230, 23.9.2006., str. 46.).

⁽⁵⁾ Dopunski kodeks etičkih kriterija za članove Izvršnog odbora Europske središnje banke (SL C 104, 23.4.2010., str. 8.).

⁽⁶⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

⁽⁷⁾ Kodeks ponašanja za članove Nadzornog odbora Europske središnje banke (SL C 93, 20.3.2015., str. 2.).

⁽⁸⁾ Etički okvir ESB-a (SL C 204, 20.6.2015., str. 3.).

⁽⁹⁾ Odluka (EU) 2015/433 Europske središnje banke od 17. prosinca 2014. o osnivanju Odbora za etiku i o njegovom poslovniku (ESB/2014/59) (SL L 70, 14.3.2015., str. 58.).

- (6) Kad je riječ o Eurosustavu i SSM-u, zajednički minimalni etički standardi utvrđeni su u Smjernici (EU) 2015/855 Europske središnje banke (ESB/2015/11) ⁽¹⁰⁾ i Smjernici (EU) 2015/856 Europske središnje banke (ESB/2015/12) ⁽¹¹⁾. Kako bi se osiguralo da etički okvir Eurosustava i etički okvir SSM-a i dalje odražavaju odgovarajuće standarde i najbolje prakse koji uzimaju u obzir najnovija dostignuća u zajednici središnjih banaka i nadzornoj zajednici te među institucijama EU-a, Smjernicu (EU) 2015/855 (ESB/2015/11) i Smjernicu (EU) 2015/856 (ESB/2015/12) treba staviti izvan snage i od 1. lipnja 2023. zamijeniti Smjernicom (EU) 2021/2253 Europske središnje banke (ESB/2021/49) ⁽¹²⁾, odnosno Smjernicom (EU) 2021/2256 Europske središnje banke (ESB/2021/50) ⁽¹³⁾.
- (7) ESB ima istinski interes za primjenu načela da se, u mjeri u kojoj je to moguće i kada je to opravdano razlozima razmjernosti, članovi svakog njegova tijela na visokoj razini pridržavaju jednakih pravila profesionalnog ponašanja i da se na njih primjenjuju jednaka pravila profesionalnog ponašanja. U tu svrhu, Upravno vijeće ovlastilo je Odbor za etiku da razmisli o izvedivosti uspostavljanja jedinstvenog kodeksa ponašanja, nakon čega je Odbor za etiku izradio kodeks ponašanja za visoke dužnosnike ESB-a koji je odobren 5. prosinca 2018. i koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019. (dalje u tekstu: „Jedinstveni kodeks iz 2019.”).
- (8) Pored toga što je nadahnut odredbama i razlozima na kojima se temelji poboljšani etički okvir koji se primjenjuje na članove osoblja ESB-a, Jedinstveni kodeks iz 2019. odražava najbolje prakse unutar zajednica središnjih banaka i nadzornih tijela te ostalih institucija EU-a, dok istodobno priznaje posebne institucionalne karakteristike ESB-a i njegovu neovisnost.
- (9) Odobravanjem Jedinstvenog kodeksa iz 2019. Upravno vijeće imalo je za cilj provesti najviše standarde profesionalne etike, osiguravajući time da članovi njezinih tijela na visokoj razini predvode svojim primjerom i potaknu zaposlenike diljem Eurosustava, ESSB-a i SSM-a da i oni podržavaju takve standarde u obavljanju svojih dužnosti.
- (10) S obzirom na povećani javni nadzor privatnih financijskih transakcija visokih dužnosnika ESB-a i kako bi se zadržalo povjerenje građana Unije u nepristrano obavljanje njihovih dužnosti, Odboru za etiku povjerena je revizija Jedinstvenog kodeksa iz 2019., a on je potom izradio revidiranu verziju koju Upravno vijeće sada namjerava odobriti. U cilju rješavanja mogućih osjetljivih pitanja povezanih s ulogama visokih dužnosnika ESB-a u monetarnoj politici i nadzoru banaka, Jedinstveni kodeks iz 2019. trebalo bi izmijeniti kako bi se uključile odredbe kojima se: (i) ograničavaju prihvatljiva ulaganja tako što se utvrđuje u koje instrumente mogu ulagati visoki dužnosnici ESB-a; (ii) primjenjuje srednjoročno do dugoročno razdoblje ulaganja tako što se određuje minimalno razdoblje držanja od jedne godine i uvodi zahtjev za prethodnu obavijest za velike transakcije; (iii) poboljšava transparentnost privatnih financijskih transakcija članova; i (iv) uvodi interno izvješćivanje za određene privatne financijske transakcije bračnih drugova/partnera i maloljetne djece članova. Osim toga, kako bi se ublažila i pojava zlorabe nejavnih informacija dobivenih tijekom obavljanja dužnosti, primjenu pravila o privatnim financijskim transakcijama trebalo bi produljiti za razdoblje od šest mjeseci nakon isteka mandata.

⁽¹⁰⁾ Smjernica (EU) 2015/855 Europske središnje banke od 12. ožujka 2015. o utvrđivanju načela etičkog okvira Eurosustava i o stavljanju izvan snage Smjernice ESB/2002/6 o minimalnim standardima za Europsku središnju banku i nacionalne središnje banke pri obavljanju poslova monetarne politike, deviznih poslova s deviznim pričuvcama ESB-a i upravljanju deviznim pričuvcama ESB-a (ESB/2015/11) (SL L 135, 2.6.2015., str. 23.).

⁽¹¹⁾ Smjernica (EU) 2015/856 Europske središnje banke od 12. ožujka 2015. o utvrđivanju načela etičkog okvira jedinstvenog nadzornog mehanizma (ESB/2015/12) (SL L 135, 2.6.2015., str. 29.).

⁽¹²⁾ Smjernica (EU) 2021/2253 Europske središnje banke od 2. studenoga 2021. o utvrđivanju načela etičkog okvira Eurosustava (ESB/2021/49) (SL L 454, 17.12.2021., str. 7.).

⁽¹³⁾ Smjernica (EU) 2021/2256 Europske središnje banke od 2. studenoga 2021. o utvrđivanju načela etičkog okvira jedinstvenog nadzornog mehanizma (ESB/2021/50) (SL L 454, 17.12.2021., str. 21.).

- (11) Kako bi se provele prethodno navedene izmjene, Jedinstveni kodeks iz 2019. potrebno je zamijeniti ovim revidiranim Kodeksom s učinkom od 1. siječnja 2023. Ovaj Kodeks trebao bi stupiti na snagu 1. siječnja 2023. kako bi se visokim dužnosnicima ESB-a omogućilo prijelazno razdoblje za upoznavanje s revidiranim pravilima.

ODOBRILO JE OVAJ JEDINSTVENI KODEKS PONAŠANJA ZA VISOKE DUŽNOSNIKE ESB-a:

DIO I.

Područje primjene

Članak 1.

Područje primjene

1.1 1.1. Ovaj Kodeks primjenjuje se na članove Upravnog vijeća i članove Nadzornog odbora kada obavljaju svoje zadaće kao članovi tijela ESB-a na visokoj razini, kao i na članove Izvršnog odbora. Kodeks obuhvaća i članove Upravnog vijeća i članove Nadzornog odbora kada djeluju kao članovi Upravljačkog odbora i, ovisno o slučaju, Odbora za posredovanje, kao i predstavnike nacionalnih središnjih banaka kada nacionalno nadležno tijelo nije nacionalna središnja banka (NSB), kada sudjeluju na sastancima Nadzornog odbora (dalje u tekstu: „članovi”).

1.2 Kodeks se primjenjuje i na osobe koje zamjenjuju članove na sastancima Upravnog vijeća ili Nadzornog odbora (dalje u tekstu: „zamjenici”) kada obavljaju zadaće i odgovornosti koje se odnose na ta tijela na visokoj razini kada je to izričito previđeno ovim Kodeksom. Za potrebe ovog Kodeksa, „tijela ESB-a na visokoj razini” znače Upravno vijeće ESB-a, Izvršni odbor ESB-a i Nadzorni odbor ESB-a.

1.3 Ovaj Kodeks ne primjenjuje se na osobe u pratnji koje prisustvuju sastancima Upravnog vijeća ili Nadzornog odbora. Međutim, osobe u pratnji moraju, prije svojeg prvog sudjelovanja na bilo kojem sastanku, potpisati izjavu o etičkom ponašanju koja obuhvaća opće načelo izbjegavanja sukoba interesa, zabranu upotrebe povjerljivih informacija i pravila o poslovnoj tajni (dalje u tekstu: „Izjava o etičkom ponašanju”) ⁽¹⁴⁾.

1.4 Članovi Općeg vijeća pozivaju se da potpišu Izjavu o etičkom ponašanju. Osim toga, članovi Odbora za reviziju, Odbora za etiku i Administrativnog odbora za preispitivanja (AboR) i, ovisno o slučaju, njihovi zamjenici, obavezni su potpisati Izjavu o etičkom ponašanju.

1.5 Članovi osoblja ESB-a koji prisustvuju sastancima tijela ESB-a na visokoj razini na odgovarajući su način obuhvaćeni etičkim okvirom te se od njih ne zahtijeva potpisivanje Izjave o etičkom ponašanju.

1.6 U slučaju bio kakve sumnje u vezi s odredbama ovog Kodeksa ili njihovom praktičnom primjenom zatražit će se mišljenje Odbora za etiku osnovanog Odlukom (EU) 2015/433 (ESB/2014/59) ⁽¹⁵⁾.

Članak 2.

Suprotstavljene nacionalne odredbe i primjenjivost različitih etičkih okvira

2.1 Članovi i zamjenici dužni su bez nepotrebnog odgađanja obavijestiti Odbor za etiku o svakoj prepreci u postupanju u skladu s ovim Kodeksom, uključujući svaku prepreku koja proizlazi iz suprotnih odredbi nacionalnog prava.

2.2 Ovaj Kodeks ne dovodi u pitanje stroža etička pravila koja se primjenjuju na članove i zamjenike temeljem nacionalnog prava.

⁽¹⁴⁾ Vidjeti obrazac Izjave o etičkom ponašanju.

⁽¹⁵⁾ Vidjeti bilješku 9.

DIO II.

Standardi etičkog ponašanja

Članak 3.

Osnovna načela

3.1 Članovi i zamjenici obavljaju svoje zadaće strogo u skladu s Ugovorom o Europskoj uniji i Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, Statutom Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (dalje u tekstu: „Statut ESSB-a”), Uredbom Vijeća (EU) br. 1024/2013, Poslovníkom Europske središnje banke ⁽¹⁶⁾ i Poslovníkom Nadzornog odbora Europske središnje banke ⁽¹⁷⁾, ovisno o slučaju.

3.2 U obavljanju svojih zadaća i odgovornosti, članovi i zamjenici moraju se pridržavati najviših standarda etičkog ponašanja i integriteta. Od njih se očekuje da postupaju pošteno, neovisno, nepristrano, obazrivo i neovisno o vlastitim interesima. Oni moraju biti svjesni važnosti svojih zadaća i odgovornosti, moraju voditi računa o javnoj prirodi svojih funkcija i trebaju se ponašati na način koji potiče etičko ponašanje unutar Eurosustava, Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) i SSM-a i koji održava i promiče povjerenje javnosti u ESB.

Članak 4.

Poslovna tajna

4.1 Imajući u vidu zahtjeve poslovne tajne koji proizlaze iz članka 37. Statuta ESSB-a i članka 27. stavka 1. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013, članovi i zamjenici ne smiju otkriti informacije obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne, dobivene u obavljanju svojih zadaća i odgovornosti koje nisu objavljene i nisu dostupne javnosti (dalje u tekstu: „povjerljive informacije”), osim s namjerom kao dio dogovorene komunikacijske strategije ESB-a. Posebno ne smiju otkrivati povjerljive informacije u javnim obraćanjima ili izjavama medijima, te se obvezuju postupati s takvim informacijama u skladu s dogovorenim internim pravilima o postupanju s osjetljivim informacijama ESSB-a i SSM-a. Članovi i zamjenici i dalje podliježu zahtjevima o čuvanju poslovne tajne u skladu s pravom Unije, čak i nakon što prestanu njihove zadaće i odgovornosti koje su obavljali za ESB.

4.2 Članovi i zamjenici moraju poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurali da članovi osoblja njihovih nacionalnih središnjih banaka i/ili nacionalnih nadležnih tijela dobiju pristup povjerljivim informacijama samo za obavljanje dužnosti članova osoblja i u skladu s primjenjivim politikama povjerljivosti, i da su upoznati sa zahtjevima o čuvanju poslovne tajne iz članka 4.1. te da se strogo pridržavaju tih zahtjeva.

Članak 5.

Odvajanje nadzorne funkcije od funkcije monetarne politike

5.1 Članovi i zamjenici moraju poštovati odvajanje specifičnih zadaća ESB-a u vezi s politikama koje se odnose na bonitetni nadzor od njegovih zadaća koje se odnose na monetarnu politiku, kao i od ostalih zadataka. Ovisno o slučaju, oni moraju postupati u skladu s Odlukom ESB/2014/39 Europske središnje banke ⁽¹⁸⁾ i svim pravilima koje je donio ESB u skladu s člankom 25. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013.

⁽¹⁶⁾ Vidjeti Odluku ESB/2004/2 Europske središnje banke od 19. veljače 2004. o donošenju Poslovnika Europske središnje banke (SL L 80, 18.3.2004., str. 33.).

⁽¹⁷⁾ Poslovnik Nadzornog odbora Europske središnje banke (SL L 182, 21.6.2014., str. 56.).

⁽¹⁸⁾ Odluka (ESB/2014/39) Europske središnje banke od 17. rujna 2014. o provedbi odvajanja funkcija monetarne politike od nadzornih funkcija Europske središnje banke (SL L 300, 18.10.2014., str. 57.).

5.2 U obavljanju svojih zadaća i odgovornosti članovi Nadzornog odbora i njihovi zamjenici moraju uzeti u obzir ciljeve Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 te ne smiju zadirati u zadaće ESB-a koje nisu povezane s nadzorom, uz uredno poštovanje određenih zadaća i odgovornosti potpredsjednika Nadzornog odbora.

Neovisnost

Članak 6.

Načelo neovisnosti

Imajući u vidu članak 130. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije, članak 7. Statuta ESSB-a i članak 19. stavak 1. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013, članovi i zamjenici, pri izvršavanju ovlasti i obavljanju zadaća i odgovornosti koje su im dodijeljene, djeluju neovisno i objektivno u interesu Unije kao cjeline, neovisno o nacionalnom i osobnom interesu, te ne traže niti primaju upute od institucija, tijela, ureda ili agencija EU-a, od vlada država članica ili od bilo kojeg drugog tijela.

Članak 7.

Privatne aktivnosti i službeni mandati

7.1 Članovi i zamjenici moraju osigurati da sve privatne aktivnosti, neovisno o tome jesu li uz naknadu ili bez naknade, nemaju negativan učinak na njihove obveze i neće štetiti ugledu ESB-a. Za potrebe ovog Kodeksa, „privatne aktivnosti” znače sve aktivnosti kojima se član ili zamjenik bave izvan službene dužnosti.

7.2 Članovi i zamjenici mogu poduzimati privatne aktivnosti u javnim, međunarodnim ili neprofitnim organizacijama, kao i nastavne i znanstvene aktivnosti, uz uvjet da se ne radi o djelatnostima koje izazivaju sukob interesa, poput aktivnosti koje se odnose na nadzirane subjekte ili partnere Eurosustava u monetarnoj politici ili deviznom poslovanju. U slučaju privatnih aktivnosti iz članka 11. stavka 1. Statuta ESSB-a, članovima Izvršnog odbora potrebno je izričito odobrenje Upravnog vijeća.

7.3 Članovi i zamjenici mogu prihvatiti naknadu i naknadu troškova za privatne aktivnosti uz uvjet da su te naknade i troškovi primjereni obavljenom poslu i da su u uobičajenim granicama.

7.4 Članovi i zamjenici moraju se suzdržati od službenih mandata koji bi mogli ugroziti njihovu neovisnost te će podnijeti ostavku na sve takve službene mandate koje bi mogli imati. Za potrebe ovog Kodeksa „službeni mandati” znače sve vanjske aktivnosti kojima se bavi član ili zamjenik u službenom svojstvu, tj. kao dio svojih dužnosti i odgovornosti.

7.5 Članovi i zamjenici obavještavaju Odbor za etiku u pisanom obliku o svim privatnim aktivnostima kojima se namjeravaju baviti. Također mu dostavljaju godišnju ažuriranu obavijest o svojim privatnim aktivnostima i službenim mandatima.

Članak 8.

Odnosi s interesnim skupinama

Uz održavanje otvorenog, transparentnog i redovitog dijaloga s predstavničkim udruženjima i civilnim društvom kako to zahtjeva Ugovor o Europskoj uniji, članovi i zamjenici moraju u svakom trenutku, a posebno u svojim interakcijama s interesnim skupinama, paziti na svoju neovisnost, obvezu čuvanja poslovne tajne i temeljna načela određena u ovom Kodeksu. Članovi i zamjenici moraju paziti i na Opća načela za vanjsku komunikaciju za visoke dužnosnike ESB-a ⁽¹⁹⁾, kao i na sva druga primjenjiva pravila i smjernice, te moraju postupati s posebnim oprezom i primjenjivati prikladne mjere zaštite kada sudjeluju u zatvorenim događanjima ili prihvate pojedinačan poziv.

⁽¹⁹⁾ Vidjeti Opća načela za vanjsku komunikaciju za visoke dužnosnike ESB-a.

Članak 9.

Javni nastupi i izjave za javnost

9.1 Članovi i zamjenici izvršavaju svoje zadaće i odgovornosti kao predstavnici tijela ESB-a na visokoj razini te se prilikom javnih nastupa smatraju predstavnicima tih tijela.

9.2 Pri davanju izjava za javnost o pitanjima koja se odnose na Eurosustav, ESSB ili SSM, članovi i zamjenici moraju uzeti u obzir svoju ulogu predstavnika tijela ESB-a na visokoj razini.

9.3 U slučaju znanstvenih ili akademskih doprinosa članovi i zamjenici moraju jasno dati do znanja da su ti doprinosi dani u osobno ime i da ne predstavljaju stajališta ESB-a.

Članak 10.

Izjava o interesima

10.1 Svaki član mora jednom godišnje dostaviti Odboru za etiku, radi ocjene i daljnjeg podnošenja Predsjedniku, potpisanu Izjavu o interesima koja uključuje informacije o prethodnim profesionalnim aktivnostima člana, njegovim privatnim aktivnostima, službenim mandatima i financijskim interesima, kao i o plaćenju profesionalnoj aktivnosti bračnog druga ili partnera koji mogu izazvati sukob interesa (dalje u tekstu: „Izjava o interesima”). Svaki član dostavlja i popis privatnih financijskih transakcija izvršenih tijekom godine koja neposredno prethodi Izjavi o interesima u prilogu Izjavi o interesima (dalje u tekstu: „Prilog I. Izjavi o interesima”). Osim toga, svaki član dostavlja Odboru za etiku u zasebnom prilogu na povjerljivoj osnovi („Prilog II. Izjavi o interesima”) svoja saznanja o svim privatnim financijskim transakcijama koje su tijekom godine koja neposredno prethodi Izjavi o interesima obavili njegov bračni drug, partner ili maloljetna djeca, a koje premašuju 10 000 EUR po transakciji. Izjava o interesima ⁽²⁰⁾ i Prilog I. Izjavi o interesima koje dostavi svaki član objavljuju se na mrežnim stranicama ESB-a i ne dovode u pitanje ni jedan zahtjev za podnošenje izjave o bogatstvu temeljem važećih nacionalnih pravila ili ugovornih obveza.

10.2 ESB obrađuje i čuva sve osobne podatke prikupljene u Izjavi o interesima u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti osobnih podataka koje se primjenjuje na ESB.

Sukobi interesa

Članak 11.

Opće načelo sukoba interesa

11.1 Članovi i zamjenici moraju izbjegavati svaku situaciju koja bi mogla dovesti do sukoba interesa. Sukob interesa nastaje kada član ili zamjenik imaju osobni interes koji može utjecati, ili bi se moglo smatrati da utječe, na nepristrano i objektivno izvršavanje njihovih zadaća i odgovornosti te se proteže i na, no nije ograničen na, članove njihove uže obitelji (roditelje, djecu, braću ili sestre), bračne drugove ili partnere člana ili zamjenika. Posebno, članovi i zamjenici ne smiju upotrebljavati svoje sudjelovanje u postupku donošenja odluka ni profesionalne informacije koje posjeduju kako bi stekli osobnu korist bilo koje vrste. Sukob interesa ne postoji kada se član ili zamjenik smatra samo dijelom šire javnosti ili široke skupine ljudi.

11.2 Članovi i zamjenici moraju u pisanom obliku bez nepotrebnog odgađanja obavijestiti Predsjednika ili predsjedavajućeg relevantnog tijela ESB-a na visokoj razini i Odbor za etiku o svim situacijama koje mogu dovesti do sukoba interesa. Posebno, moraju se izuzeti od sudjelovanja u svim raspravama, odlučivanju ili glasovanju koji se odnose na svaku takvu situaciju te im se ne dostavlja nikakva dokumentacija s tim u vezi.

⁽²⁰⁾ Vidjeti obrazac Izjave o interesima.

*Članak 12.***Plaćena profesionalna aktivnost bračnog druga ili partnera**

Članovi i zamjenici dužni su bez odgode obavijestiti Predsjednika ili predsjedavajućeg relevantnog tijela ESB-a na visokoj razini i Odbor za etiku o svim plaćenim profesionalnim aktivnostima ili ostalim plaćenim aktivnostima svojih bračnih drugova ili partnera koje mogu dovesti do sukoba interesa.

*Članak 13.***Koristi (pokloni i gostoprimstvo)**

13.1 Članovi i zamjenici ne smiju tražiti i moraju biti oprezni kada im se ponude bilo kakve koristi koje su na bilo koji način povezane s dužnostima i odgovornostima koje su im dodijeljene. Za potrebe ove odredbe „korist” znači svaki dar, gostoprimstvo ili druga korist, financijska ili u naravi, koja nije dogovorena naknada za pružene usluge i na koju primatelj ne ostvaruje pravo na drugi način.

13.2 Korist koja se nudi ili daje članu ili zamjeniku ili bilo kojem članu uže obitelji, bračnom drugu ili partneru, koja je na bilo koji način povezana s obavljanjem dužnosti i odgovornosti tog člana ili zamjenika, oni mogu prihvatiti pod sljedećim okolnostima:

- (a) korist nudi organizacija javnog sektora, uključujući drugu središnju banku, nacionalno javno tijelo, međunarodnu organizaciju ili akademsku instituciju te ima vrijednost koja se smatra uobičajenom i odgovarajućom;
- (b) korist nudi jedan privatni subjekt ili pojedinac ili više njih i ima vrijednost koja nije veća od 100 eura, ili ako je veća, i. predaje se odnosnoj instituciji čiji je predstavnik član ili zamjenik; ili ii. višak preko 100 eura toj instituciji plaća član ili zamjenik;
- (c) korist ima oblik gostoprimstva i razmjerna je zadaćama i odgovornostima člana ili zamjenika te je u skladu s uobičajenim ograničenjima;
- (d) korist ne nudi nadzirani subjekt;
- (e) prihvaćanje koristi inače ne dovodi do sumnje u sukob interesa.

13.3 Prihvaćanje koristi ni u kojem slučaju ne smije narušiti ili utjecati na objektivnost i slobodu postupanja člana ili zamjenika te ne smije stvoriti neprimjerenu obvezu prema primatelju koristi ili darivatelju ili očekivanje od njih.

13.4 Članovi Izvršnog odbora, predsjednik Nadzornog odbora i predstavnici ESB-a u Nadzornom odboru dužni su bez odgađanja evidentirati kod tajnika Odbora za etiku svaki poklon ili nuđenje poklona koje su primili bez obzira na njihovu vrijednost. Ostali članovi ili zamjenici podliježu primjenjivim nacionalnim postupovnim pravilima o evidentiranju poklona.

*Članak 14.***Nagrade, priznanja i odlikovanja**

14.1 Članovi i zamjenici moraju biti sigurni da je svaka nagrada, priznanje ili odlikovanje u skladu s njihovim javnim statusom i da ne ugrožava njihovu neovisnost ili dovodi do sukoba interesa.

14.2 Članovi i zamjenici moraju predati odnosnoj instituciji čiji su predstavnici ili donirati u dobrotvorne svrhe svaki novčani iznos ili dragocjenost koji dolaze uz nagradu koju su primili u vezi sa svojim zadaćama i odgovornostima kao članovi ili zamjenici tijela ESB-a na visokoj razini.

Članak 15.

Pozivi na događanja

15.1 Članovi i zamjenici, imajući na umu svoju obvezu poštovanja načela neovisnosti i izbjegavanja sukoba interesa, mogu prihvatiti pozive na široko posjećene događaje, kao što su konferencije, primanja ili kulturni događaji, ako njihovo sudjelovanje nije u suprotnosti s interesom ESB-a te moraju pokazati poseban oprez kad je riječ o individualnim pozivima. Članovi i zamjenici ne smiju prihvatiti nikakve pozive ili plaćanja koji nisu u skladu s ovim pravilima te moraju o tome obavijestiti svoje druge ugovorne strane.

15.2 Članovi i zamjenici ne smiju prihvatiti plaćanje putnih troškova i/ili troškova smještaja od strane organizatora bilo kojeg događaja iz članka 15. stavka 1. Sve iznose koje članovi i zamjenici mogu prihvatiti za predavanja i govore koje su održali u službenom svojstvu ESB ili nadležna nacionalna središnja banka ili nacionalno nadležno tijelo upotrijebit će u dobrotvorne svrhe.

15.3 Ako je to u skladu s međunarodno prihvaćenim običajima, članak 15. stavci 1. i 2. jednako se primjenjuju na bračne drugove ili partnere u pravnj članova i zamjenika u vezi s pozivima koji su im upućeni.

Članak 16.

Pravila o privatnim financijskim transakcijama

16.1 Članovi i zamjenici ne smiju upotrebljavati povjerljive informacije u vlastitu korist ili u korist treće strane, uključujući i slučajeve kada obavljaju privatne financijske transakcije, neovisno o tome obavljaju li se takve transakcije izravno ili putem treće strane, na vlastiti rizik i za vlastiti račun ili na rizik i za račun treće osobe. Pri obavljanju privatnih financijskih transakcija članovi i zamjenici moraju biti oprezni, suzdržani i imati srednjoročno do dugoročno razdoblje ulaganja.

16.2 Preporučuje se da članovi i zamjenici svoja ulaganja plasiraju pod kontrolom jednog priznatog upravitelja portfelja ili više njih koji imaju punu diskreciju za upravljanje imovinom koja nadilazi imovinu potrebnu za redovitu, osobnu i obiteljsku uporabu. Takvi diskrecijski aranžmani za upravljanje imovinom izuzimaju se od ograničenja utvrđenih u ovom članku, osim od ograničenja u smislu upotrebe povjerljivih informacija, ako ih je odobrio Odbor za etiku.

16.3 Članovi i zamjenici ne smiju obavljati privatne financijske transakcije osim:

- (a) kupnje ili prodaje udjela u uvrštenim, široko diversificiranim programima zajedničkih ulaganja, odnosno onima koji nisu koncentrirani u određenom sektoru kao što su regulirani subjekti ⁽²¹⁾, zlato ili državni dužnički instrumenti europskih država;
- (b) kupnje ili prodaje udjela u uvrštenim novčanim fondovima;
- (c) kupnje ili prodaje udjela u nekretnoskim fondovima;
- (d) ulaganja u mala obiteljska poduzeća;
- (e) ulaganja u novoosnovana poduzeća koja nisu povezana s financijskom industrijom, uz uvjet da ta ulaganja ne izazivaju sumnju u sukob interesa i da udjeli člana ili zamjenika ne predstavljaju većinski udjel.

16.4 Članovi i zamjenici ne smiju prodati ulaganja iz članka 16. stavka 3. u roku od jedne godine od datuma kupnje. Rok od jedne godine ne primjenjuje se ako je odgovarajuća prodajna transakcija povezana s nepredviđenim osobnim izdacima ili ako se upotrebljava za podmirivanje tekućih ili budućih troškova koji nemaju svrhu ulaganja ili ako je dio sustavnog ili periodičkog plana ulaganja koji je ugovoren s bankom ili financijskim savjetnikom.

⁽²¹⁾ Za potrebe ovog Kodeksa „regulirani subjekt” ima značenje kao u članku 2. točki 8. Smjernice (EU) 2021/2253 (ESB/2021/49) i članku 2. točki 7. Smjernice (EU) 2021/2256 (ESB/2021/50).

16.5 Članovi i zamjenici ne smiju obavljati nikakve privatne financijske transakcije iz članka 16. stavka 3. u razdoblju od sedam dana prije sastanka Upravnog vijeća o monetarnoj politici (dalje u tekstu: „razdoblje embarga”).

16.6 Članovi i zamjenici dostavljaju Odboru za etiku neopozivu obavijest 30 dana prije nego što izvrše bilo koju transakciju koja premašuje 50 000 EUR u instrumentima navedenima u članku 16. stavku 3. Prethodna obavijest ne dostavlja se tijekom razdoblja embarga. Prethodna obavijest nije potrebna za prodajne transakcije povezane s nepredviđenim osobnim izdacima ili za podmirivanje tekućih ili budućih troškova koji nemaju svrhu ulaganja.

16.7 Član ili zamjenik može zadržati financijsku imovinu ili instrumente koji nisu navedeni u članku 16. stavku 3. koje je stekao prije 1. siječnja 2023. ili prije početka obavljanja dužnosti, ili u čiji je posjed došao kasnije u okolnostima na koje nije utjecao, ali za prodaju te financijske imovine ili instrumenata ili ostvarivanje s njima povezanih prava potrebno je prethodno odobrenje Odbora za etiku. Međutim, član ili zamjenik mora prodati instrumente koje su izdali regulirani subjekti prije početka svojeg mandata.

16.8 Članovi Izvršnog odbora, predsjednik Nadzornog odbora i predstavnici ESB-a u Nadzornom odboru podliježu postupcima praćenja usklađenosti u odnosu na njihove privatne financijske transakcije kako je utvrđeno etičkim okvirom ESB-a.

16.9 Članovi i zamjenici na koje se ne primjenjuje članak 16. stavak 8. podliježu praćenju usklađenosti u odnosu na njihove privatne financijske transakcije kako je utvrđeno važećim nacionalnim postupovnim pravilima i jednom godišnje podnose Odboru za etiku potpisanu potvrdu da su postupali u skladu s važećim pravilima o privatnim financijskim transakcijama te da je praćenje usklađenosti u odnosu na njihove privatne financijske transakcije provedeno u skladu s primjenjivim nacionalnim postupovnim pravilima ⁽²³⁾.

16.10 Članovi i zamjenici podliježu ograničenjima utvrđenima člankom 16. stavcima 3., 4. i 6. tijekom razdoblja od šest mjeseci nakon isteka njihova mandata.

16.11 Ograničenja iz članka 16. ne primjenjuju se na sljedeće transakcije u privatne svrhe:

- (a) kupnju ili prodaju nefinancijske imovine, uključujući nekretnine;
- (b) kupnju ili otkup polica osiguranja ili anuiteta i mirovinskog osiguranja;
- (c) kupnju ili prodaju deviza u neinvesticijske svrhe;
- (d) kupnju ili prodaju robe u neinvesticijske svrhe;
- (e) bankovne depozite i kredite, uključujući hipoteke, pod uvjetima koji su općenito dostupni javnosti.

Članak 17.

Pravila nakon prestanka radnog odnosa

17.1 Članovi moraju u pisanom obliku obavijestiti Predsjednika ili predsjedavajućeg odnosnog tijela ESB-a na visokoj razini i Odbor za etiku o svojoj namjeri da se upuste u bilo kakvu plaćenu profesionalnu aktivnost u razdoblju od dvije godine od prestanka njihova mandata ili od dana prestanka njihove funkcije kao člana tijela ESB-a na visokoj razini.

Osim toga, mogu se upustiti u plaćenu profesionalnu aktivnost samo sa:

- (a) značajnom ili manje značajnom kreditnom institucijom nakon isteka razdoblja od jedne godine od prestanka njihova mandata ili od datuma prestanka njihove funkcije kao člana tijela ESB-a na visokoj razini;
- (b) svakom drugom financijskom institucijom koja nije navedena u prethodnom stavku (a) nakon isteka razdoblja od šest mjeseci od prestanka njihova mandata ili od datuma prestanka njihove funkcije kao člana tijela ESB-a na visokoj razini;

⁽²³⁾ Vidjeti obrazac Izjave o sukladnosti za privatne financijske transakcije.

- (c) svakim subjektom koji se bavi lobiranjem u odnosu na ESB ili savjetovanjem i/ili zagovaranjem za ESB ili za bilo koju instituciju navedenu u prethodnim stavcima (a) ili (b) nakon isteka razdoblja od šest mjeseci od prestanka njihova mandata ili od datuma prestanka njihove funkcije kao člana tijela ESB-a na visokoj razini.

Osim toga, članovi Izvršnog odbora i Upravnog vijeća mogu se upustiti u plaćenu profesionalnu aktivnost samo:

- (d) s drugom ugovornom stranom Eurosustava u poslovima monetarne politike ili deviznim poslovima nakon isteka razdoblja od jedne godine od prestanka njihova mandata ili od datuma prestanka njihova članstva u Izvršnom odboru ili Upravnom vijeću, ovisno o slučaju;
- (e) s upraviteljem sustava plaćanja ili namire, središnjom drugom ugovornom stranom ili pružateljem instrumenata plaćanja koji podliježu nadzoru ESB-a nakon isteka razdoblja od šest mjeseci od prestanka njihova mandata ili od datuma prestanka njihova članstva u Izvršnom odboru ili Upravnom vijeću, ovisno o slučaju.

17.2 Zamjenici moraju u pisanom obliku obavijestiti Predsjednika ili predsjedavajućeg tijela ESB-a na visokoj razini i Odbor za etiku o svojoj namjeri da se upuste u bilo kakvu plaćenu aktivnost u razdoblju od jedne godine od datuma prestanka njihova djelovanja u tom svojstvu.

Osim toga, mogu se upustiti u plaćenu profesionalnu aktivnost samo:

- (a) sa značajnom ili manje značajnom kreditnom institucijom nakon isteka razdoblja od šest mjeseci od datuma na koji je prestalo sudjelovanje u odnosnim zadaćama i odgovornostima;
- (b) s bilo kojom drugom financijskom institucijom koja nije navedena u prethodnom stavku (a) nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od datuma na koji je prestalo sudjelovanje u odnosnim zadaćama i odgovornostima;
- (c) sa svakim subjektom koji se bavi lobiranjem u odnosu na ESB ili savjetovanjem i/ili zagovaranjem za ESB ili za bilo koju instituciju navedenu u prethodnim stavcima (a) ili (b) nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od datuma na koji je prestalo sudjelovanje u odnosnim zadaćama i odgovornostima.

Osim toga, zamjenici na sastancima Upravnog vijeća mogu se upustiti u plaćenu profesionalnu aktivnost:

- (d) s drugom ugovornom stranom Eurosustava u poslovima monetarne politike ili deviznim poslovima nakon isteka razdoblja od šest mjeseci od datuma na koji je prestalo sudjelovanje u odnosnim zadaćama i odgovornostima;
- (e) s upraviteljem sustava plaćanja ili namire, središnjom drugom ugovornom stranom ili pružateljem instrumenata plaćanja koji podliježu nadzoru ESB-a nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od datuma na koji je prestalo sudjelovanje u odnosnim zadaćama i odgovornostima.

17.3 Članovi i zamjenici moraju zatražiti od Odbora za etiku izdavanje mišljenja o razdoblju hlađenja koje se primjenjuje na njih temeljem ovog članka prije početka obavljanja određene moguće plaćene profesionalne aktivnosti. Odbor za etiku u svom mišljenju može preporučiti:

- (a) odustajanje od razdoblja hlađenja ili skraćivanje njegova trajanja utvrđenog ovim člankom u slučajevima kada se može isključiti mogućnost sukoba interesa koji proizlazi iz naknadne plaćene profesionalne aktivnosti;
- (b) produljenje razdoblja hlađenja iz članka 17. stavka 1. točke (a) i članka 17. stavka 2. točke (a) za naknadne plaćene profesionalne aktivnosti sa značajnim ili manje značajnim kreditnim institucijama u čijem je nadzoru izravno sudjelovao član ili zamjenik do najviše dvije godine za članove i jedne godine za zamjenike ako to zahtijeva mogućnost nastanka sukoba interesa koji proizlazi iz naknadne plaćene profesionalne aktivnosti.

17.4 Bez dovođenja u pitanje važećih nacionalnih pravila, za trajanja razdoblja hlađenja članovi i zamjenici trebali bi od svoje odnosne institucije koja im je poslodavac primati primjerenu naknadu od završetka radnog odnosa u toj instituciji do kraja primjenjivog razdoblja hlađenja. Ta bi se naknada isplaćivati neovisno o ponudi za obavljanje plaćene profesionalne aktivnosti. Prema tome, članovi i zamjenici mogu zatražiti od Odbora za etiku mišljenje o odgovarajućoj razini naknade za razdoblja hlađenja.

17.5 Ako se za vrijeme razdoblja hlađenja član ili zamjenik upusti u plaćenu profesionalnu aktivnost koja nije obuhvaćena prethodnim stavcima 1. i 2., i iznos neto mjesečne naknade koju prima od plaćene profesionalne naknade zajedno s naknadom koju dobiva za vrijeme razdoblja hlađenja premašuje neto mjesečnu naknadu koju je član ili zamjenik primio tijekom posljednje godine mandata, višak se odbija od isplaćene naknade. Ova se odredba neće primjenjivati na naknade za aktivnosti koje su se prethodno obavljale i koje je član ili zamjenik prethodno prijavio.

17.6 Mišljenja koja izda Odbor za etiku u skladu s prethodnim stavcima 3. i 4. upućuju se Upravnom vijeću. Upravno vijeće potom izdaje preporuku odnosnom nacionalnom nadležnom tijelu ili odnosnoj nacionalnoj središnjoj banci, koja obavještava Upravno vijeće o svim preprekama za provođenje ove preporuke.

17.7 Članovi i zamjenici dostavljaju jednom godišnje Odboru za etiku potpisanu Izjavu o časti ⁽²³⁾ tijekom dvogodišnjeg ili jednogodišnjeg razdoblja za dostavu obavijesti od prestanka njihova mandata u kojoj potvrđuju svoje plaćene profesionalne aktivnosti i odnosnu naknadu, o čemu se izvješće dostavlja Predsjedniku.

Članak 18.

Nepoštovanje odredbi

Ne dovodeći u pitanje važeća nacionalna pravila, u slučaju nepoštovanja odredbi ovog Kodeksa od strane člana ili zamjenika, Odbor za etiku prvo se obraća dotičnom pojedincu. Ako se pridržavanje ne može postići moralnim utjecajem, Odbor za etiku s tim se pitanjem obraća Upravnom vijeću. Nakon savjeta Odbora za etiku i saslušanja dotičnog pojedinca, Upravno vijeće može donijeti odluku o izricanju opomene te je, ovisno o slučaju, objaviti.

DIO III.

Završne odredbe

Članak 19.

Stavljanje izvan snage

Ovim se Kodeksom zamjenjuje Jedinствeni kodeks iz 2019. s učinkom od 1. siječnja 2023.

Članak 20.

Objava

Ovaj Kodeks objavit će se u *Službenom listu Europske unije*. Visoki dužnosnici ESB-a na koje se primjenjuje ovaj Kodeks potpisuju pojedinačne Izjave o sukladnosti ovisno o slučaju.

Članak 21.

Stupanje na snagu

Ovaj Kodeks stupa na snagu 1. siječnja 2023.

⁽²³⁾ Vidjeti obrazac Izjave o časti.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 23. studenoga 2022.

Predsjednica ESB-a
Christine LAGARDE
